

Професионализиране на обучението за работещите в областта на дрехи-Втора употреба

Автори: Камен Мутафов, Златина Карова, НИС при СУ

Научна област: Стопанство, Педагогика

Ключови думи: Втора употреба, обучение, квалификация, европейски проект, Леонардо да Винчи, учене през целия живот, учебителна методика, Организиране получаването/приемането на стоки

Абстракт

Проектът **„QualiProSH II – Квалификационен профил за професия "Втора Употреба", основан на стандарти за работния процес"** е проект, финансиран по програма **Леонардо да Винчи** за обучение през целия живот (номер DE/09/LLP-LdV/TOI/147207). В рамките на проекта "QualiProSH II", разработеният в предишния проект "QuliProSecondHand". квалификационен профил, бе пренесен в 6 европейски страни (Германия, Австрия, Белгия, Финландия, Словения и България). Избрани, специфични за сектора квалификационни модули, разработени при първата фаза, бяха тествани с целева група за квалификация на служителите в сектор втора употреба и бяха адаптирани, внедрени и оптимизирани. Това включваше пренос и внедряване на специално създадени за сектора инструменти за идентифициране на необходимостта от квалификация на работниците и служителите, както и на инструмент за проверка на качеството на прилаганите мерки за обучение. Така квалификационният профил бе пренесен в специфичния за всяка страната контекст и се изгради тестова мрежа от партньори по проекта, техни партньори от сектор "втора ръка" и от системата на професионалното образование и обучение (ПОО). По този начин резултатите от проекта бяха адаптирани към различни, специфични за всяка страна рамки. Тестването бе извършено в три фази, които обхващаха периода на проекта - от 2009 г. до 2011 г.. Тестването, оптимизирането и внедряването на горепосочените продукти се извърши на базата на анализите, направени по предишния проект "Леонардо" – „QualiProSecondHand".

Проектът представя иновативна методика за обучение, която се основава на системен подход в разработката на дидактичната програма и на учебителните материали. Изразява се в извършване в началото на анализ на работните процеси и задачи, които се изпълняват в една професия и то на Европейско ниво. След това на базата на този анализ се определя списък от единни квалификационни компетенции и умения, които работещите в съответния сектор следва да притежават, за да реализират работните задачи. И накрая, на базата на получените резултати, се определя набор от учебителни модули, които позволят на обучаемите да постигнат необходимите компетенции и умения.

Центърът за трансфер на технологии при НИС на СУ „Св. Климент Охридски" разполага с всички учебителни модули по тази програма, както на български, така и на английски и немски език.

Анализите в рамките на Европейския съюз ясно показват, че секторът втора употреба, (особено в областите текстил, CD/книги, мебели и електронно оборудване), ще нараства в бъдеще поради промените в поведението на потребителите, както и в тяхното екологично съзнание. Дори и днес, този сектор предлага голям потенциал за работниците и служителите, особено за групата на хората в неравностойно положение. Повишаването на стандартите за качество неизбежно води и до необходимостта от квалификация. Бъдещите нарастващи изисквания могат да бъдат достигнати само чрез подходящи инициативи за квалификация и чрез методи за обучение и концепции, които са адаптирани към спецификата на сектора и ще могат да дадат на хората необходимото ноу-хау. Основата за подобряване на качеството може да бъдат единни за цяла Европа стандарти за качество, свързани с работния процес, които могат да бъдат получени от практическите резултати на проекта "QualiProSecondHand". Освен това, възможностите за трудова заетост растат на пазара на труда, и може да се подобри мобилността на работниците и служителите, тъй като техните компетенции и ноу-хау стават сравними в общоевропейски план.

Ориентировъчното съотношение по време на разработените обучителни методи на теория към практика е 1:2. Технологията на реализация на проекта предвижда разработване и тестване на различните аспекти (наречени модули) от това обучение в отделните страни-партньори по проекта. Така проекта реализира трансфер на обучителни технологии между страните от ЕС. Описаните мерки са значителен принос за по-голяма професионализация на сектор „втора употреба“, както и за квалификацията на заетите в този сектор. Резултатите от проекта в България, реализиран чрез Центъра за трансфер на технологии при НИС на Софийския университет, се постигнаха чрез поредица от свързани дейности като:

- Изследване за съответствието на методиката за обучение за сертифициране по профил "оператор със стоки втора ръка", с изискванията и критериите на Национална агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) в България;
- Обсъждане на методиката със заинтересованите институции: Държавната Агенция по заетостта, Министерството на труда и социалната политика, Националната агенция за професионално образование и обучение, работодатели, академични служители и представители на бизнеса;
- Организиране на дискусия по проблемите на професионалното обучение в профил "втора ръка" с участието на най-голямата професионална организация за обучение в страната- Национална мрежа за бизнес развитие (НМБР) и на представители на бизнеса „втора ръка“, за да се тества обратната връзка между потребители и обучаващи организации;

-Изготвяне на стратегия за разпространяване на информацията по проекта:

- Изготвяне на необходимите за обучението материали като текстове, примери за упражнение, презентации, материали за тестване и изпитване и др. и техния превод от български на английски език или обратно.

Първите стъпки към изграждане на национална мрежа в сектор "втора употреба" бяха направени по време на Европейския ден на предприемача (ЕДП), когато ЦТТ на НИС пое ангажимент за разработването на модул 5 - "Организация за получаване/приемане на стоки" в съответствие с вътрешните договорености между партньорите по проекта в QualiProSH II.

Иновативност на предлаганата обучителна методика

Предлаганата обучителна методика е иновативна, защото е:

- Разработвана в партньорство- методиката е унифицирана за общоевропейски стандарт на обучение и практика в сектора, като всеки един от партньорите - различен по националност - е разработвал и тествал отделни части и в същото време е оценявал и тествал и разработка от друга държава;
- Адаптирана към начина на учене за възрастни и отговаря на очакванията на работещи хора в специфичен сектор, какъвто е „втора употреба“;
- Предлага нетрадиционно въвеждане на интердисциплинарен обучителен процес, включващ модули, свързани с широк кръг въпроси - от текстилни влакна, през бизнес комуникации, работа на каса, счетоводно и митнически документи, до перилни машини и препарати. Такава мултидисциплинарност отговаря на съвременните изисквания на пазара на труда;
- Съдържа практически насоки за придобиване на умения за визуализиране и съпоставяне на получена информация за оптимизация на процеса на вземане на решения.

Придобиването на практически умения в специфичен сектор и по нетрадиционен начин - чрез въпроса „КАК“ е една от особеностите на предлаганата методика.

По-долу ще бъдат представени 3-те основни модула на този проект, в разработването на които българската страна е взела активно участие.

- Организация на получаването на стоки
- Почистване и поправка на дрехи
- Продажби

Материалът на обучителния курс е с обем над 500 стр. и затова целта на тази статия е не да го изложи, а да представи основните теми от курса и така да провокира интереса на потенциалния потребител.

Разработените модули за потребностите на България отчитат специфичните черти на бизнеса „втора употреба“ в страната, които са следните:

- Той е поставен на пазарна основа, което означава, че липсва редовно и организирано дарителство;
- Държавните, общински и социални служби у нас не са страни по този процес и нямат отношение към него.

След завършване на обучителния курс всеки успешен участник получава сертификат на английски език.

Организация на получаването на стоки

Организация на получаването на стоки.

Организиране получаването/приемането на стоки включва следните основни дейности: Приемане/одобряване на оферти от доставчиците на стоки, координация с транспорта и получаването на стоките, планиране и организиране почистването на стоките, планиране на маршрута, пренасяне на данните от офертата върху документи на магазина, оценяване на дарения или оферти (например на вида стоки, на действителното им състояние, на цената им и т.н.)

Модулът включва следните обучителни теми:

1. Тема ТЕКСТИЛ, която включва следните уроци:

- Състояние и перспективи на търговията с дрехи Втора употреба в България и в света, включително в Африканския континент.
- Рециклиране на текстила. Съдържа голямо количество статистически данни за рециклиране на текстила. Разглеждат се възможните варианти за повторното използване на текстила и защо това е важно и тревожно. Това е изключително важно от екологична гледна точка. Приложени са снимки, свързани с процеса. Тенденциите показват, че постепенно екологичните, а не икономични причини стават основната причина за нарастващата повторна употреба на дрехи, особено в развитите европейски страни. Разгледана е и Наредба №27 от 16 Август 2005г., която регламентира за България продажбата на дрехи втора употреба.
- Текстилни влакна. Разглеждат се двата основни типа-естествени и изкуствени влакна, техните видове и качествата на отделните типове влакна. Обучаемите се научават да разпознават по мостри различните типове и видове влакна.
- Цикъл на живот на текстилните влакна. Разглежда основни характеристики на тъканите, живот на текстилните изделия и физико-механични свойства, на които трябва да отговарят те. Дискутират се естетични свойства на текстилните материали и хигиенни свойства на текстилните изделия, както и модните тенденции в облеклото. Тези характеристики на текстилните изделия са много важни в процеса на оценката на дадена дреха при нейното приемане, с оглед определяне на бъдещата ѝ употреба-например възможна и изгодна ли е нейната повторна продажба.

2. Тема: търсене на стоки, бизнес комуникации и бизнес документи, която разглежда:

- Търсене на информация за източници на доставка и клиенти с използване на Интернет. След кратко запознаване със същността и организацията на Интернет, урокът разглежда как става търсенето на информация. Практически се показва използването на ключови думи при търсене с различни търсачки в мрежата.
- Бизнес комуникации (Делово общуване). Освен върху кратки теоретични въпроси, урокът набляга върху правилата и бариерите при деловото общуване. Отделено е специално внимание на възникването на конфликти и на стратегии как те да бъдат преодолявани. Разглеждат се и се разиграват правила за преговори, провеждани с оглед получаването на стоки, както и особености на общуването и преговорния процес с представители на други националности.

- Кратък бизнес английски. Разглежда базова терминология на английски, свързана с процеса на придобиване на стоки, с почистване и поправка на дрехи, с изготвяне на бизнес електронни съобщения и документи, свързани с получаването на дрехи, като фактури и ордери за продажба.
 - Оферти. Разглеждат се оферти и (външно)търговски договори с доставчици на стоки. Обръща се внимание на основните клаузи, които следва да присъстват в тези документи. Осъществява се практическо упражнение по сравнение на оферти, получени от различни доставчици, с използване на приложен софтуер.
3. Осъществяване на сделка - документи, включваща базови знания относно договаряне, проформа фактуриране, видове парични преводи и сделки, начини на водене на бизнес-кореспонденция и правна уредба. Включва:
- Договори за доставка и техните основни атрибути. Някои от тях не са подходящи за стоки Втора употреба
 - Про-форма фактурата като счетоводен документ, неговите особености и правна сила. Основни елементи/реквизити от про-форма фактурата. Плащане чрез про-форма фактура
 - Парични трансфери - видове и рискове при извършването им. Плащане по банков път.
 - Електронно банкиране и електронен подпис. Какво е то, предимства и недостатъци.
4. Транспортиране на стоките и документи за това. Разглеждат се следните въпроси:
- Предимства и недостатъци на отделните видове транспорт
 - Избор на вид транспорт, подходящ за дрехи Втора употреба, с оглед на времето и цената на доставката
 - Транспортни документи и митнически документи, необходими за внасяне на дрехите в страната
5. Технология на приемане и сортиране на дрехи втора употреба. Описана е стандартната технология на входящ контрол, сортиране и разпределение на стоките, използвана в повечето български фирми и магазини за дрехи Втора употреба. Тя включва:
- Получаване на товара, идентификация на товара и неговото претегляне и инспектиране;
 - Разтоварване и складиране на стоките, тяхното сортиране (което е от особено значение за реализацията на дрехите и тяхното претегляне и маркиране);
 - Складиране на дрехите в междинен склад за готова продукция и заприходяване на сортираните стоки;
 - Представен е примерен софтуерен продукт, подходящ за заприходяване на получената продукция. Stores '96 е безплатна програма за партидна обработка на складова наличност. <http://www.ptonev.com/download/Stores96-SP-3.5.exe> Продуктът следи и съхранява данни за различните видове стокови запаси. Програмата предвижда използването на определени специфични типове документи за работа със стокови запаси главно за покупка, продажба, изписване и преместване на стоките. Стоката се заприходява по подходящи атрибути - например тип, номер, дата, цена.

Детайлизирания технологичен процес към модул "Организация на приемане на стоки" е представен като обучителна методика в следната таблица:

№	Сфера на дейност	Начини/подходи за реализиране на дейността	Метод	Умения/Знания	Забележка
ПОДДЪРЖАНЕ НА АСОРТИМЕНТ					
1	Поръчване				
2	Следене				
3	Получаване и сортиране:				
3.1	Начин на получаване	директно закупуване			
		доставка от снабдител			
3.2	Средства за получаване/	през входна врата			Пречи на клиентопотока
		през задна врата:			Типично за практиката
		❖ зона за разтоварване			Да позволява маневри
		❖ зона на получаване			Достатъчно широка за маневри
3.3	Процедури при получаване	Инспектиране на товара	❖ Визуална инспекция за търсене на повредени опаковки; ❖ Констатиране на съществуващи проблеми;	❖ Възможни видове повреди: - намокрена стока; - замърсена/намокрена стока от източник с биологични произход – (котки и кучета); ❖ Процедура за повредена стока	Стоката се инспектира от групата за разтоварване; При констатиране на такъв вид стока при разтоварването ѝ се работи задължително с ръкавици и маски за лицето. Повредената стока се отделя в нарочно определено за целта помещение за задължителен брак, след което се транспортира към сметище.
3.4		Идентификация на товара	❖ Проверка, дали товарът отговаря на поръчката на	❖ Познаване на документите – товарителница?/	Шофьорът представя в офиса (счетоводство) на

			купувача (документ за експедиране на доставката); ❖ Проверка на актуалността на доставката; ❖ Проверка на пълнотата на пристигналия товар (стоки); ❖ Оформяне на документ за приемане на стоката	спецификация на товара; ❖ Познаване на формата на заявка/поръчка на стоката (договор); ❖ Начини за реализиране на проверката – претегляне на товара; ❖ Вид документ и начин на попълването му	фирмата придружаващите пратката документи – товарителница, заповед за командировка и др. Информация от ТПП за нужните придружаващи документи – Европа/САЩ. Според източника на информация, при пристигане на пратката не се прави замерване на товара това се прави при сваляне от контейнера Да се говори с фирма, принципно за начина на заприходяване на стока в предприятие!
3.5		Разтоварване на стоката	❖ На ръка в чували от 10, 15 и 20 кг. ❖ При по-големи опаковки (САЩ), опаковката се разкъсва и дрехите се преопаковат в по-малки чували от 10, 15 и 20 кг	❖ Знания за работа при констатиране на повредени стоки : – поставяне на предпазни ръкавици и маски за лице; ❖ пренасочване на повредената стока към склад за брак	Инструкции за безопасност на работа (при замърсени стоки с биологични отпадъци – изисквания на ДНСК)
3.5		Складиране на стоката	❖ В приемен склад	❖ Складиране на стоката в клетки за всеки отделен контейнер	Стоки от различни контейнери не се смесват, тъй като след сортиране на дрехите става премерването им с цел определяне на цени на стоките за продаване.

3.6		Оценяване на качеството на стоките	❖ Определяне на бъдещата употребяемост на стоките спрямо вътрешнофирмени критерии (първо и второ качество, брак, продукти за поправка и т.н);	❖ Начин на организация на сортирането; ❖ Вътрешнофирмен и критерии при сортиране на дрехите втора употреба ❖ Видове текстилни материи – характеристики; ❖ Разпознаване на памучна от изкуствена материя при допир	❖ Технологична схема на процеса; ❖ Критерий за сортиране на стоките: ▪ Сезонност – зима/лято ▪ Първо и второ качество; ▪ Брак - памучни и изкуствени отпадъци; ▪ Детски играчки и обувки; ▪ Хартия и найлон; ▪ За пране ❖ Разделянето на мъжки и женски артикули става в рамките на магазина
3.7		Заприходяване	❖ Претегляне на сортираната стока -Ръчно поставяне на чувалите със сортираните стоки (първо и второ качество, брак (памук и изкуствени материи), играчки, обувки и боклук (хартии и др. опаковки) върху електронен кантар;	❖ Видове електронни кантари и начин на работа с тях; ❖ Складови документи; ❖ Информационна система за складова наличност;	Претеглят се всички чували от сортираните асортименти от определен контейнер
3.8		Маркиране	❖ Обозначаване на чувалите според вида и предназначението на стоката	❖ Вид на етикета и начин на попълването му	Информацията се взема от фирми за производство на дрехи

3.9		Складиране	❖ Завеждане на стоката според вида ѝ в складовия регистър; ❖ Преместване на стоката първо и второ качество (летни и зимни артикули) и брака от памучни отпадъци в складова част за готова сортирана продукция; ❖ Складиране на брака от изкуствени отпадъци и боклука	❖ Работа със специализиран софтуерен продукт за складова наличност ; ❖ Начин на организация на складово пространство за готова продукция ❖ Изисквания при складиране и обработка на отпадъци	Изтегля се такъв; технологична схема; Закон за управление на отпадъците

Изготвен е и примерен времеви график на обучението. Продължителност на програмата по този модул е 10 дни, а продължителността на обучението в отделните дни варира между 3 часа и 5 часа , при учебен час от 40 мин, общо 44 часа. В 10-ия ден е предвиден финален тест, позволяващ на преподавателя да оцени успешното усвояване на материала от всеки участник.

По този график през месец Септември 2010 год. в гр. Нови пазар бе проведено обучение на кандидати за работа в областта на Втора употреба. Това бе тестово обучение и то имаше за цел както проиграване на учебния курс по времевия график в практическа обстановка, така и получаване на обратна връзка от самите курсисти. Участниците бяха 7 души – по наше мнение курс над 10 души не е достатъчно ефективен. Те бяха само жени-6 от тях безработни и 1 стартираща собствен бизнес за продажба на дрехи Втора употреба. Теоретичните занимания бяха проведени в зала с компютърно работно място за всеки курсист. Практическите упражнения бяха проведени частично в учебната зала - например по видове текстил и текстилни материали, по бизнес документи и по търсене в Интернет и частично в подходящи за целта магазини в града.

В края на курса бе пуснат въпросник за анонимна оценка на качеството на обучението. В него присъстваха въпроси, чрез които курсистите оцениха различни аспекти от учебния процес: броя на участниците и наличната предварителна информация, учебната среда и наличността на нужното оборудване и печатни материали, качествата на обучаващите (компетентност, връзка с практиката, отговор на индивидуални въпроси), структура, съдържание и разбираемост на материала и оценка доколко придобитите знания са общи за бизнеса и/или специфични за сектора на Втора употреба, оценка на възможностите за междинно тестване на знанията и за възможностите за обратна връзка с преподаващите, за получен сертификат и оценка на устойчивостта на получените знания. Получените оценки са много добри и отлични с изключение на задоволителната оценка на 2 въпроса - за възможността за предварителна информация и на оценката на индивидуалните нужди на отделните курсисти.

Продажба на дрехи

Този модул включва разглеждането на следните теми:

1. Общ преглед на сектора „Втора употреба“. Разглежда се схемата на работните процеси и задачи в сектора за търговия на стоки втора употреба. Следва интересен преглед на възникването, историята, развитието, днешното състояние и перспективите пред „Втора употреба“ в областта на дрехите. В материала

присъстват много статистически данни, както за света, така и за България и има анализ на причините за популярността на този клон от икономиката. Направен е опит за анализ и оценка на клиентите на дрехи „Втора употреба“ и магазините, в които тези стоки се продават. Най-същественният извод, който е направен в тази част от материала е, че пазарът на дрехи втора употреба не е затихващ пазар, а се развива и нараства. Накратко е разгледана законовата рамка на тази дейност в България-наредба на МЗ от 2005г., в която не се допускат за продажба някои стоки като бебешки дрехи, обувки и бельо и се изисква продаваните дрехи да са почистени, дезинфектирани и без видими дефекти.

2. Текстил и рециклирането му. Разглеждат се видовете текстилни влакна, техните технически характеристики и качества. Заложени са практически упражнения по разпознаване на тъкани и дискусии за затвърждаване на получените познания. Поставя се въпроса за рециклирането и повторната употреба на стоки като алтернатива на изхвърлянето им и производство на нови стоки. Въпросът е разгледан както в икономически, така и в екологичен аспект и е подкрепен със значителна статистическа информация. Посочени са критерии и възможности и за други начини за повторно използване на дрехите втора употреба. Тук, както и на много други места в учебния курс, е посочена библиография за по-подробно запознаване. Някои от горните въпроси са засегнати и в други учебни модули. Това е направено, защото много от обучаемите няма да преминат през пълния курс на обучение.
3. Цени и ценообразуване. Разполагане на стоките в магазина.
4. Продажби и комуникация. Разрешаване на конфликти.
5. Плащане на каса.
 - Разгледан е начина на работа на касов апарат, като са дадени примери с трите най-разпространени у нас типа касови апарати. Много накратко са дадени блоковете, изграждащи касовия апарат, като основно внимание е отделено на обслужването му. Разглеждат се отделните клавиши на типов касов апарат и обяснено използването на всеки от тях. Заложени са практически упражнения и междинен тест за по-добро усвояване на материала. По своята същност касовият апарат е фискално устройство, затова на обучаващите се са изложени основните моменти от законовата рамка за такива устройства, съдържащи се в Наредба №18 на Министерство на Финансите.
 - Касови бележки. На обучаемите се предоставя подробна информация за съдържанието и вида на информацията (атрибутите), която съгласно закона следва да присъства на касовите бележки, издавани от касовия апарат. Провеждат се практически упражнения с реални касови апарати и се проверява степента на усвояване на материала. Касиерът следва да разбира и да може да обясни на клиентите информацията, съдържаща се на касовата бележка.
 - Банкови карти. В съвременните разплащания голяма част от транзакциите се реализират с използване на банкови карти. Затова в темата за плащане на каса е отделено специално внимание на основни моменти от този начин на плащане. Основно внимание е отделено на следните 3 въпроса: Видове карти, Как да се работи с банкови карти на ПОС терминал според вида карти и Как да познаем дали банковата карта е изправна. Признаци. Въпросите са подробно и прегледно изложени. Провеждат се практически упражнения с банкови карти и плащане с тях. Изготвен е и тест за проверка на успешното усвояване на този по-сложен материал.
6. Документи при сключване на сделка. Разглеждат се 2 документа: Оферта и договор за продажба. Основание за включване на тези уроци в темата за „Продажба на дрехи Втора употреба“ е факта, че в България голяма част от закупените дрехи Втора употреба не се продават на дребно в магазините на фирмата, закупила дрехите, а се препродават.
 - Оферта. За нея са описани основните видове оферти и основните атрибути, които обикновено присъстват в една оферта.
 - Договор за продажба. Един типов договор за продажба по принцип съдържа много позиции, които трудно могат да намерят място в договор, при който стоката е дрехи

Втора употреба. Най-ярък пример за това са клаузите за дефекти по дрехите, каквито по принцип има при този вид стоки, гаранциите и рекламациите. Поради това тези договори за продажба имат по-малко клаузи, основно свързани с количеството стоки, срока за доставка и начина на плащане.

Модулът „Продажба на дрехи Втора употреба“ завършва с финален тест. Тестът съдържа по 1-2 въпроса от всеки от изучаваните в модула теми, с цел да се добие представа доколко преподаваният материал е усвоен от обучаваните. Продължителността на теста е 80 мин. На преподавателя е оставен избора какви резултати от теста се приемат за удовлетворителни и как да се постъпи с не издържалите теста. На успешно завършилите обучението се издава сертификат. Изготвен е примерен текст на този сертификат.

Почистване и поправка на дрехите

В общата технологична схема на дейностите и задачите, които проектът очертава за сектора на Втора употреба, почистването, проверката на функционалността и поправката на дрехите заемат средна времева позиция по отношение на представените до сега модули за „Организация на придобиването на стоки“ и „Продажба на дрехи“. След като дрехите са получени и при тяхното сортиране се взема решение дали и кои придобити дрехи следва да минат през дейността по изпиране (и изсушаване) и поправка. Правилните решения в тази фаза на технологичната схема са от решаващо значение за финансовия успех или неуспех на дейността.

В този модул е дадено разбираемо предимство на практическите упражнения пред лекциите. Темите са:

1. Текстил и преценка за използването му. Преподават се знания за тъкани и продукти за правилно изпълнение на задачи, свързани с почистването и обработването на дрехите. Това се извършва при сортиране и визуална проверка на дрехите. Проверката има за цел да определи кои от дрехите са непродаваеми и да ги отдели. Тоест да оцени качеството на текстилните изделия, за да се реши дали почистването и поправката са необходими и смислени. Най-честото приложение на отхвърлените дрехи е за парцали в промишлеността (когато материалът позволява такава употреба) и суровина за текстилната промишленост. Тази проверка изисква от работещия добро познаване на видовете текстилни влакна, тяхното смесване и техните технически и естетически качества, които познания са обект на курса. Но изисква и познания и усет за модата, за големите марки и брандове, които биха продали успешно една стока преди други, подобни на нея, за сезонността на стоките. В практическите упражнения по тази тема се предоставят мостри от различни тъкани и се помага на обучаемите да си изработят критерии за оценка на дрехите.
2. Изпиране на дрехи. Запознаване със стандартните символи за поддръжка на дрехите, предоставяни от производителите на дрехи за пране и за използване на белина. Оценка на това дали материала на дрехата може да се пере и дали петната могат да се премахнат.

Чрез разработен тест се проверява нивото на знания по темата „Грижа за текстилните продукти в бизнеса с дрехи втора употреба“

3. Професионално и безопасно използване на различни машини като: пералня, сушилня, преса и ютия. Затова се извършва преглед на машините и тяхната различна функция. Кога коя машина се използва? Обясняват се инструкциите за

безопасност при работа с тези машини. Обучението има за цел използването на тези машини, но това изисква и известни, макар и ограничени познания по тяхното устройство. Затова за всяка от 4-те машини се предоставя схема на машината и инструкция/ръководство за употребата ѝ, както и практически обяснения на работата с нея.

4. Използване и работа с продукти за почистване и поддръжка. Разглеждат се ползи и цели при почистване и поддръжка на продукти, разлики между продукти за почистване и поддръжка. Видове перилни препарати и по какъв начин и с какви перилни препарати се перат най-добре различните видове текстил. Обръща се внимание на екологичните аспекти на почистването на дрехи - влияние на препаратите върху околната среда. Набляга се на отстраняването на петна, като се разглежда по какъв начин и с какви средства е възможно да се премахват различните видове петна.
5. Поддържащо пране. На базата на практически упражнения се проследяват етапите при прането: събиране, сортиране, подготовка на прането и изпирането с машината. Отбелязват се случаите, при които прането трябва да е ръчно.
6. Сушене и гладене.
7. Шевни умения.
8. Сортиране на дрехите. То се извършва в съответствие с тяхните сезонни различия.

ЦТТ при НИС на СУ „Св. Климент Охридски“ разполага с всички обучителни модули по тази програма, както на български, така и на английски и немски език.